

VALIKAININE „INFORMAATIKA“

Informaatika õpetamise kaudu taotleb kool, et õpilane:

- suudab lahendada igapäevaelust tuttavaid probleeme;
- eelistab uuenduslikke tehnoloogiaid ja lahendusi;
- õpib kaasõpilastega koos;
- suudab luua uut teadmust;
- kasutab turvalist veebipõhist töökeskkonda, valib võrgukeskkonnas ohutudkäitumisviisid;
- kasutab IKT vahendeid kõikide õppeainete õppimisel;
- esitleb oma töid;
- kujundab personaalse õpikeskkonna, kasutades tasuta veebiplatvorme ja rakendusi;
- panustab meeskonnaliikmena digitaalse loovtöö teostamisse (nt. robotika, asjade interneti, veebisaidi, animatsiooni vmt kujul) kas programmeerija, disaineri, stsenaaristi, kunstniku vm rollis;
- kirjeldab digitehnoloogia mõju nii keskkonnale kui ka meie füüsilisele ja vaimsele tervisele;
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti, väldib kübermaailmas valitsevaid riske, kuid ohtude realiseerumisel reageerib neile adekvaatselt.

I KOOLIASTME ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU

3. KLASS

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevus</i>
Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • avab ja sulgeb arvuti/tahvelarvuti järgides heakorra reegleid; • teab peamisi arvutikomplekti osi (ekraan, hiir, klaviatuur) ning nende otstarvet. • oskab käivitada ja sulgeda arvutis/tahvelarvutis vajalikke programme. • oskab sisse ja välja logida arvutisse. • oskab abiga printida; • salvestab oma tööd ettenähtud kohta, leiab ja avab salvestatud faili uuesti; • kasutab aknaoperatsioone (akna suuruse muutmine, sulgemine).	Sissejuhatus ainesse. Arvuti töövahendina <p>Ohutu ja vastutustundlik arvuti käsitlemine (arvuti õige sisse ja välja lülitamine jm).</p> <p>Heakorrareeglid.</p> <p>Arvutikomplekti osad (hiir, klaviatuur, monitor, printer, kõlarid, kõrvaklapid jms) ja nende otstarve.</p> <p>Mõisted kasutaja ja parool</p> <p>Kaustade ja programmide avamine ning sulgemine.</p> <p>Mõisted töölaud, ikoon, programm, fail, kaust, prügikast.</p> <p>Kaustade ja programmide avamine ning sulgemine.</p> <p>Oma töö salvestamine oma kausta.</p> <p>Akna sulgemine ja suuruse muutmine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • teab, et liigne digiseadme kasutamine võib mõjutada tervist; • valib õpetaja abiga arvutit kasutades õige istumisasendi; • teab, et vananenud ja katkine tehnoloogia ei ole olmeprügi. • kirjeldab digitaalse seadmega töötades võimalikke riske oma tervisel; • teeb juhendaja suunamisel sobivaid harjutusi silmadele, kätele ja rühile; • teab, et digitehnoloogia kasutamine kulutab energiat. 	<p><u>Tervise ja keskkonna kaitse</u></p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid.</p> <p>Tervisekaitse reeglid ja harjutused.</p> <p>Sobilik ekraaniaeg.</p> <p>E-jäätmete ohutu käitlemine.</p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid.</p> <p>Tervisekaitse reeglid ja harjutused.</p> <p>Energia säästlikkus (sulgeb arvuti töö lõpetamisel, sulgeb programmid, mida ei kasuta jne).</p> <p>Mõisted kasutaja profiil, nutiseade, digiseade, nutitelefon, tahvelarvuti, iPad, ekraaniluk</p>
<ul style="list-style-type: none"> • avab ja kasutab tekstitöötlusprogrammi; • kasutab tekstitöötluse põhireegleid; • oskab kujundada ja muuta teksti; • salvestab oma tööd ettenähtud kohta, leiab ja avab salvestatud faili uuesti; • leiab seadmest oma faili ning lisab selle kokkulepitud keskkonda • loob ja vormindab õpetaja abiga tekstitöötlusprogrammis ja pilveteenuses järgides tekstitöötluse põhireegleid; • salvestab loodud dokumendi ettenähtud kohta õpetaja abiga. 	<p><u>Tekstitöötlus</u></p> <p>Tutvumine tekstitöötlusprogrammiga (MS Word).</p> <p>Teksti sisestamine ja kujundamine.</p> <p>Teksti kopeerimine ja kleepimine.</p> <p>Klaviatuuril olevate klahvide ja sümbolite tähendus – numbrid, suur-, väike-, kirja- ja trükitäht, kirjavahemärgid, kustutamine).</p> <p>Hiire kasutamine: klõps, topeltklõps, paremklõps. Teksti valimine hiire abil.</p> <p>Tühikute õigekiri (kahe sõna vahele, kirjavahemärkide järel tühik). Tõstuklahvi kasutamine (shift) suurtähe kirjutamiseks.</p> <p>Reavahetusklahvi (Enter) kasutamine.</p> <p>Pealkirja joondamine keskele.</p> <p>Teksti sisestamine tekstitöötlusprogrammi (ära kiri, omalooming).</p> <p>Tõsteklahvi kasutamine (Shift) erinevate sümbolite (!?=()/ jms) kasutamiseks.</p> <p>Suurtähe klahvi Caps Lock kasutamine trükitähtedega kirjutamiseks.</p> <p>Tagasisammuklahvi (Backspace) kasutamine kustutamisel.</p> <p>Pildi lisamine dokumenti (internetist juhendamisel, arvutist õpetaja abiga valmis pandud pildi).</p> <p>Pildi ja teksti lõikamine, kopeerimine, kleepimine Teksti sisestamine tekstitöötlusprogrammi (ära kiri, omalooming).</p> <p>Teksti kujundamine (paks kiri, allajoonitud kiri, kaldkiri).</p> <p>Fondi ehk kirjastiili valimine.</p> <p>Hiire kasutamine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> vajaduse korral kustutab pildi nutiseadmest; teab joonistamisprogrammi (Paint vms) otstarvet; joonistab arvutis, veebirakenduses ja nutiseadmes. pildistab ja filmib nutiseadmega iseseisvalt ja salvestab heli; loob õpetaja abiga digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve vms 	<p>Oma töö salvestamine.</p> <p><u>Digisisu loomine (pilt, video, joonistamine, video)</u></p> <p>Kaamera avamine tahvelarvutis. Pildi tegemine, vaatamine, kustutamine lihtsad nipid (sõrmega teravustamine, objektiivi puhastamine).</p> <p>Joonistamine arvutisse allalaetud joonistusprogrammis (nt Paint, Tuxpaint), veebis ja nutiseadme rakenduses. Pintsli, kustutuskummi ja värvipoti vahendite kasutamine, kujundite joonistamine/leidmine (ristkülik, kolmnurk, ring, süda jmt). Hiire kasutamine.</p> <p>Heli salvestamine, taasesitamine ja kustutammine nutiseadmest.</p> <p>Nutiseadmega filmimine, video taasesitamine, kustutamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> valib sobivad võtmesõnad infootsinguks; sisestab teemakohaseid võtmesõnu ja leiab juhendamisel teemakohaseid materjale; kopeerib ja kleebib juhendaja suunamisel märgistatud teksti etteantud kohta; salvestab digisisu (nt tekst, pilt); mõistab õpetaja selgituste abil, mis on privaatsus ja mis on isikuandmed ning miks ei tohi avaldada delikaatset teavet (enda ja teiste kohta) avalikus keskkonnas. teeb õpetaja abiga endale kooli õppeinfosüsteemi konto; osaleb juhendaja suunamisel videokohtumisel (Google Meet, MS Teams, Zoom, Skype.); selgitab suunavate küsimuste abil salasõna turvalisuse nõudeid, toob välja erinevused võrreldes ebaturvalise salasõnaga; teab, milliseid isikuandmeid tohib jagada; teab, et salasõnad on isiklik teave ja pole teistele jagamiseks. omab algteadmisi viisakast käitumisest internetis; leiab ja avab veebilehitsejas uue saki, oskab kasutada erinevaid sakke samaaegselt; 	<p><u>Internet ja infootsing:</u></p> <p>Brauseri avamine (Google Chrome).</p> <p>Pildi- ja infootsing kasutades Google otsimootorit (image.google.com).</p> <p>Lehel navigeerimine (tagasi).</p> <p>Mõisted veebilehitseja ehk brauser, võtmesõna, otsingumootor, link ehk viide.</p> <p>Isikuandmete ja privaatsuse kaitse</p> <p>Kasutajanimi, salasõna ehk parool, sisselogimine, väljalogimine, nutiseadme turvaline kasutamine.</p> <p>Kooli õppeinfosüsteem: õppeinfo.</p> <p>Internet, võtmesõna, veebiaadress, otsingukast, sakk, õppeinfosüsteem, konto loomine, kontole sisse- ja väljalogimine.</p> <p>Suhtlemine digivahendite abil.</p> <p>Kasutajanimi, salasõna ehk parool, sisselogimine, Kooli õppeinfosüsteem Stuudium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> täidab samm-sammulist tegevusjuhust; juhib lihtsamaid robotikaseadmeid. juhib ja selgitab juhendi järgi lihtsamaid roboteid, lahendab lihtsamaid 	<p><u>Programmeerimine</u></p> <p>Mõisted robot, programm, programmeerimiskeel. Liikumise juhtimine (otse, tagasi, vasakule, paremale).</p>

programmeerimise ülesandeid veebis/ nutiseadmes	Lihtsa programmi sisu selgitamine õpetaja abiga. Tähelepanu pööramine käskude järgevusele. Lihtsa roboti kasutamine (Bee-Bot vms).
--	---

II KOOLIASTME ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU

4. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab digitaalse seadmega töötades võimalikke riske oma tervisel; teeb juhendaja suunamisel sobivaid harjutusi silmadele, kätele ja rühile; teab, et digitehnoloogia kasutamine kulutab energiat. 	<p>Tervise ja keskkonna kaitse.</p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja harjutused.</p> <p>Nutisõltuvus.</p> <p>Keskkonnakaitse</p>
<ul style="list-style-type: none"> loob ja vormindab dokumenti tekstitöötlusprogrammis ja pilveteenuses järgides tekstitöötluse põhireegleid; salvestab loodud dokumendi ettenähtud kohta, leiab ja avab otsitava faili; on teadlik autoriõiguste olemasolust ja viitamise kohustusest. 	<p>Tekstitöötlus</p> <p>Teksti sisestamine tekstitöötlusprogrammi (ärakiri, omalooming).</p> <p>Järgib teksti sisestamise reegleid (Enter lõigu lõpus, üks tühik sõnade vahel, kirjavahemärgi ees pole tühikuid, kustutab kursorist ette ja tahapoole).</p> <p>Sümbolite sisestamine Shift kui AltGr klahvi abil.</p> <p>Teksti kujundamine (teksti esiletõstuvärv, teksti allakriipsutuse laad ja värv, alaindeks, läbikriipsutus).</p> <p>Valib teksti kujundamisel.</p> <p>Ühetasemelise täpp- ja numberloendi loomine.</p> <p>Tabeli sisestamine või kustutamine.</p> <p>Tabelisse ridade ja veergude lisamine ja kustutamine.</p> <p>Pildi lisamine dokumenti (internetist iseseisvalt, arvutist õpetaja või enda valmis pandud pildi).</p> <p>Pildi paigutus teksti suhtes (ees, taga, nelinurkselt, tihedalt), pildi suurus, pildiraam, raami värv, pildi lõikamine.</p> <p>Teksti valimine (lohistamine või märkimine hiirega, abistavad klahvid, Ctrl+A).</p> <p>(Ctrl+C, Ctrl+V, Ctrl+Z.).</p> <p>Ühisdokumendi avamine lingi abil. Salvestamine abiga "oma kausta" (Ctrl+S). Uue kausta loomine abiga.</p> <p>Hiire kasutamine.</p> <p>Kopeerib abiga töö lõppu veebilehe aadressi, kust tekst või pilt pärit on</p> <p>Ärakiirja tehes „punase joonega” sõnade kontrollimine õpetaja abiga. "Võta tagasi" käsu kasutamine iseseisvalt (Ctrl+Z).</p>

	<p>Pildi ja teksti lõikamine, kopeerimine, kleepimine .</p> <p>Dokumendi salvestamine iseseisvalt kindlaksmääratud kohta (oma kausta), mujale abiga.</p> <p>Dokumendi avamine kindlaksmääratud kohast (oma kaustast), mujalt abiga. Uue kausta loomine juhendamisel.</p> <p>Töötamine hiirega.</p> <p>Printimisel abiga õige printeri valimine (Ctrl+P).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • joonistab arvutis, veebirakenduses ja nutiseadmes; • pildistab ja filmib nutiseadmega iseseisvalt ja salvestab heli; • laeb arvutisse fotosid, videoid ja helisalvestisi; • loob digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi vms. 	<p><u>Digisisu loomine (pilt, video, joonistamine, video)</u></p> <p>Joonistamine.</p> <p>Pildistamine nutiseadmes. Pildistamise režiimid, portreepilt; lihtne fototöötlus arvutis ja veebis; ekraanipilt.</p> <p>Heli salvestamine, taasesitamine ja kustutamine nutiseadmest.</p> <p>Nutiseadmega filmimine, video taasesitamine, kustutamine.</p> <p>Digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi vms loomine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • omab algteadmisi viisakast käitumisest internetis; • otsib internetist infot, kasutades võtmesõnu ja veebiaadressi; • selgitab salasõna turvalisuse nõudeid, toob välja erinevused võrreldes ebatavalise salasõnaga; • osaleb videokohtumisel (Google Meet, MS Teams, Zoom, Skype,); • juhendaja abiga koostab ja saadab e-kirja; • teab, milliseid isikuandmeid tohib jagada; • teab, et salasõnad on isiklik teave ja pole teistele jagamiseks. 	<p><u>Internet, infootsing ja e-kirja saatmine</u></p> <p>Erinevad veebilehitsejad, otsingumootorid. Otsingusõna.</p> <p>E-post: konto loomine, uus kiri, kirjale vastamine, kirja kustutamine, teema valimine kirjale, kirja edastamine, kirja lugemine, kirja saatmine mitmele adressaadile, netikett.</p> <p>Identiteedivargus, anonüümne, võltsidentiteet, petukirjad, valeinfo veebis.</p> <p>Kooli õppeinfosüsteem: õppeinfo.</p> <p>Suhtlemine digivahendite abil.</p> <p>Isikuandmete ja privaatsuse kaitse.</p> <p>Internetiohud, turvaline interneti kasutamine.</p> <p>Kasutajanimi, salasõna ehk parool, sisselogimine, väljalogimine, nutiseadme turvaline kasutamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • juhhib ja selgitab juhendi järgi lihtsamaid roboteid, lahendab lihtsamaid programmeerimise ülesandeid veebis/ nutiseadmes 	<p><u>Programmeerimine</u></p> <p>Etteantud lihtsa programmi tähenduse selgitamine abiga.</p> <p>Roboti ühendamine ja lahtiühendamine digiseadme või arvutiga. Erinevad programmeerimiskeeled (olemasolust teadmine).</p>

5. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab liigse digitehnoloogia kasutamise seotud terviseriske ja kuidas neid vältida; teab, et digitehnoloogia kasutamine kulutab energiat. 	<p>Tervise ja keskkonna kaitse.</p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja harjutused.</p> <p>Nutisõltuvus.</p> <p>Keskkonnakaitse.</p>
<ul style="list-style-type: none"> loob ja vormindab õpetaja dokumenti tekstitöötlusprogrammis ja pilveteenuses järgides tekstitöötluse põhireegleid; salvestab loodud dokumendi ettenähtud kohta, leiab ja avab otsitava faili; on teadlik autoriõiguste olemasolust ja viitamise kohustusest. 	<p>Tekstitöötlus</p> <p>Teksti sisestamine tekstitöötlusprogrammi (ärakiri, omalooming);</p> <p>Kahetasemelise täpp- ja numberloendi tegemine.</p> <p>Ärakiirja tehes õigekirjakontrolli kasutamine.</p> <p>Tabulaatori kasutamine (tulbad, loendid).</p> <p>Teksti sümbolite lisamine.</p> <p>Teksti kujundamine teksti efektidega (vari, sära, peegeldus jms); Tekstile taustapildi lisamine.</p> <p>Pildi lisamine erinevatest asukohtadest (erinevad kaustad, pilv, nutiseade, mä lupulk vms).</p> <p>Tegevused kujunditega (lisamine, suurus, liigutamine, kustutamine, värv, äärejoone omadused, teksti lisamine).</p> <p>Tabeli lisamine (vajaliku suuruse valimine).</p> <p>Tabeli vormindamine (rea ja veeru laius, täitevärv, teksti paigutus, ridade ja veergude ühendamine ja tükeldamine, joonte värv ja laad, kustukumm);</p> <p>Reavahetuse põhimõtteid erinevates kohtades (tekst, tabel, joonis);</p> <p>Kleebi teisiti käsu võimalused (kopeerimisel).</p> <p>Uue dokumendi alustamine pilves. Pilves oleva töö jagamine.</p> <p>Dokumendi avamine erinevates asukohtades (pilves, arvutis) vajadusel abiga.</p> <p>Dokumendi lõppu veebilehe aadressi kopeerimine, kust info ja pilt pärineb, vajadusel abiga.</p> <p>Uue kausta loomine, kausta nime muutmine.</p> <p>Printimine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> joonistab arvutis, veebirakenduses ja nutiseadmes; pildistab ja filmib nutiseadmega iseseisvalt ja salvestab heli; laeb arvutisse fotosid, videoid ja helisalvestisi; 	<p>Digisisu loomine (pilt, video, joonistamine, video)</p> <p>Joonistamine.</p> <p>Pildistamine nutiseadmes. Pildistamise režiimid, portreepilt, lihtne fototöötlus arvutis ja veebis, Fotolugu/PhotoStory, fotokollaaž.</p> <p>Heli salvestamine, taasesitamine ja kustutamine nutiseadmest.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • loob digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi, videokollaaži vms. 	<p>Nutiseadmega filmimine, video taasesitamine, kustutamine. Videokollaaž</p> <p>Digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi vms loomine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • otsib internetist infot, kasutades võtmesõnu ja veebiaadressi; • koostab ja saadab e-kirja; • omab algteadmisi viisakast käitumisest internetis; • on teadlik autoriõiguste olemasolust ja viitamise kohustusest; • osaleb videokohtumisel (Google Meet, MS Teams, Zoom, Skype,); • selgitab abil salasõna turvalisuse nõudeid, toob välja erinevused võrreldes ebaturvalise salasõnaga; • teab, milliseid isikuandmeid tohib jagada. 	<p><u>Internet, infootsing ja e-kirja saatmine</u></p> <p>Võtmesõna, veebiaadress, otsingukast, aadressiriba.</p> <p>Otsinguviisid, pildiotsing.</p> <p>Autoriõigused ja viitamise kohustus.</p> <p>Etteantud teemal e-kirja korrektne saatmine.</p> <p>Suhtlemine digivahendite abil.</p> <p>Internetiohud, identiteedivargus, avalik ja privaatne suhtlus internetis; interneti anonüümne kasutamine, võltsidentiteet.</p> <p>Identiteedihaldus-kasutaja profiil, turvaline ja ebaturvaline salasõna; nutiseadme turvaline kasutamine; virtuaalne identiteet, digitaalne jalajälg (oma nime googeldamine).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ühendab arvutiga erinevaid lisaseadmeid (nt kõrvaklapid, hiir, mälupulk, nutitelefon). 	<p><u>Digivahendite valik ja kaitse</u></p> <p>Lisaseadme ühendamine ja väljutamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • juhhib ja selgitab juhendi järgi lihtsamaid roboteid, lahendab lihtsamaid programmeerimise ülesandeid veebis/ nutiseadmes 	<p><u>Programmeerimine</u></p> <p>Lihtsa roboti ja selle juhtprogrammi koostamine;</p> <p>Roboti ühendamine ja lahtiühendamine digiseadme või arvutiga. Erinevad programmeerimiskeeled (olemasolust teadmine).</p>

6. KLASS

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevus</i>
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele; • teeb iseseisvalt sobivaid harjutusi silmadele, kätele ja rühile; • järgib info või digisisu jagamisel privaatsusnõudeid; • hindab oma salasõnade tugevust; • kasutab eri keskkondades eri salasõnu; 	<p><u>Digiohutus ja tervishoid.</u></p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja harjutused.</p> <p>Isikuandmete ja privaatsuse kaitseks digikeskkonnas.</p> <p>Salasõna, wifi võrk, Hotspot, tarkvara uuendamine. viirusetõrjeprogramm. Probleemilahendus</p> <p>Keskkonnakaitse</p>

<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab ja lahendab lihtsamaid tehnilisi probleeme digiseadmetega ja küsib abi; • teab arvutiviiruste ja pahavara levimise viise (nt õngitsuskiri, nakatunud manus); • valib võimalusel sobiva wifi võrgu, millega on tagatud seadme ja andmete privaatsus; • teab, kuidas mobiilset interneti teiste seadmetega turvaliselt jagada.; • suhtub digikeskkondadesse säästvalt. 	
<ul style="list-style-type: none"> • on teadlik autoriõiguste olemasolust ja viitamise kohustusest. • koostab juhendamisel (näidise järgi) CV-d, avaldust, kaaskirja või motivatsioonikirja; • loob tabelit tabelarvutusprogrammis (kasutab ääriseid, muudab tabeli äärejoone paksust, laadi, värvi; ühendab lahtreid, muudab ridade ja veergude laiust; kustukumm; teksti paigutus lahtris); • loob tulp-, sektor- ja joondiagrammi. 	<p><u>Tekstitöötlus</u></p> <p>Teksti sisestamine tekstitöötlusprogrammi (ärakiri, omalooming);</p> <p>Kahetasemelise täpp- ja numberloendi tegemine.</p> <p>Ärakiirja tehes õigekirjakontrolli kasutamine.</p> <p>Tabulaatori kasutamine (tulbad, loendid).</p> <p>Teksti sümbolite lisamine.</p> <p>Teksti kujundamine teksti efektidega (vari, sära, peegeldus jms);.</p> <p>Pildi lisamine erinevatest asukohtadest (erinevad kaustad, pilv, nutiseade, mälupulk vms).</p> <p>Tegevused kujunditega (lisamine, suurus, liigutamine, kustutamine, värv, äärejoone omadused, teksti lisamine).</p> <p>Tabeli lisamine (vajaliku suuruse valimine).</p> <p>Tabeli vormindamine (rea ja veeru laius, täitevärv, teksti paigutus, ridade ja veergude ühendamise ja tükeldamine, joonte värv ja laad, kustukumm).</p> <p>Reavahetuse põhimõtteid erinevates kohtades (tekst, tabel, joonis).</p> <p>Kleebi teisiti käsu võimalused (kopeerimisel).</p> <p>Uue dokumendi alustamine pilves. Pilves oleva töö jagamine.</p> <p>Dokumendi avamine erinevates asukohtades (pilves, arvutis) vajadusel abiga.</p> <p>Dokumendi salvestamine erinevatesse asukohtadesse vajadusel abiga.</p> <p>Dokumendi lõppu veebilehe aadressi kopeerimine, kust info ja pilt pärineb, vajadusel abiga.</p> <p>Uue kausta loomine, kausta nime muutmine.</p> <p>Printimine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • joonistab arvutis, veebirakenduses ja nutiseadmes; 	<p><u>Digisisu loomine (pilt, video, joonistamine, video)</u></p> <p>Joonistamine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pildistab ja filmib nutiseadmega iseseisvalt ja salvestab heli; • laeb arvutisse fotosid, videoid ja helisalvestisi; • loob digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi, videokollaaži, kahoot vms. 	<p>Pildistamine nutiseadmest. Pildistamise režiimid, portreepilt, lihtne fototöötlus arvutis ja veebis, Fotolugu/PhotoStory, fotokollaaž.</p> <p>Heli salvestamine, taasesitamine ja kustutamine nutiseadmest. Heli lisamine.</p> <p>Nutiseadmega filmimine, video taasesitamine, kustutamine. Videokollaaž.</p> <p>Digitaalse plakati, mõttekaardi, sõnapilve, koomiksi vms loomine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • otsib internetist infot, kasutades võtmesõnu ja veebiaadressi; • koostab ja saadab e-kirja, vajaduse lisab manuse; • loob veebipõhise küsimustiku (Google Vormid), jagab küsimustikku, vaatab vastuseid; • teab, millist digisisu on sobilik jagada ja kellega; • jagab ekraanikuva kaasõppija või juhendajaga, nt videovestluses; • on teadlik autoriõiguste olemasolust ja viitamise kohustusest; • oskab sotsiaalmeedia konto omamisel seadistada kasutajaprofiili. 	<p><u>Internet, infootsing ja e-kirja saatmine</u></p> <p>Võtmesõna, veebiaadress, otsingukast, aadressiriba.</p> <p>Otsinguviisid, pildiotsing.</p> <p>Autoriõigused ja viitamise kohustus.</p> <p>Etteantud teemal e-kirja korrektne saatmine.</p> <p>Küsimustiku loomine (Google Vormid).</p> <p>Suhtlemine digivahendite abil.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • valib ülesande lahendamiseks sobiva digiseadme ja rakenduse; • teab lihtsamaid arvutiga seotud mõisteid (nt riist- ja tarkvara, lisaseadmed, arvutiprogramm, veebi- ja mobiilirakendus); • teab, kuidas vajadusel paigaldada nutiseadmesse rakendusi; • tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme, kui digiseade või rakendus ei tööta. 	<p><u>Digivahendite valik ja kaitse</u></p> <p>Lisaseadme ühendamine ja väljutamine.</p> <p>Tehniliste tõrgete lahendamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • loob, salvestab, jagab ja taasesitab erinevat digitaalset sisu, vajadusel kasutab õpetaja abi. 	<p><u>Programmeerimine</u></p> <p>Käsud. Plokk-skeemid. Valikud (kui-siis), kordused, plokid.</p>

III KOOLIASTME ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU

7. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele; järgib info või digisisu jagamisel privaatsusnõudeid; tuvastab ja lahendab lihtsamaid tehnilisi probleeme digiseadmetega ja küsib abi.	Digiohutus ja tervishoid <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja harjutused. Isikuandmete ja privaatsuse kaitse digikeskkonnas. Salasõna, tarkvara uuendamine. viirusetõrjeprogramm. Probleemilahendus. Rakenduste poed (Google Play, App Store).</p>
<ul style="list-style-type: none"> koostab ja vormistab referaati/loovtööd (tiitelleht, sisukord, lehekülje numbrid, veerised, lehe suurus, paigutus, päis ja jalus jne); arvestab autoriõiguste litsentsidega; kasutab esitluse koostamisel lihtsamaid esitlusprogrammi funktsioone (üleminek, animatsioon, tausta muutmine, ajastus vms); viitab referaadis/esitluses kasutatud allikatele (artikli pealkiri, lehe aadress, vaatamise kuupäev); prindib juhendamisel tööd; pilves töötamisel teeb koostööd ja jagab ühisdokumente.	Tekstitöötlus <p>Loovtöö, referaat, tiitelleht, pealkirjad, automaatsisukord, lehe veerised, leheküljenumbrid, päis, jalus, lehe suurus (A3, A4, A5), lehe suund (vertikaalselt, horisontaalselt), rööpjoendus, reavahe, Ctrl+Enter (sundlehevahetus), kommenteerimine. Autoriõigused. Esitlus-üleminekud, asjastus, animatsioonid, taust (ühevärviline, üleminekuga, pildi lisamine taustaks), slaidi dubleerimine. Printimine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> loob, salvestab, jagab ja taasesitab erinevat digitaalset sisu, vajadusel kasutab õpetaja abi; arvestab autoriõiguste CC litsentsidega;	Digisisu loomine <p>Kuldvillakutüüpi õppemäng, Meem. Blogi loomine. Animatsioon. QR kood. Vektor- ja rastergraafika. Vektorgraafikaga joonistamine, olemasolevatest kujunditest uute loomine. Autoriõigus CC otsing (pilt, video, heli).</p>
<ul style="list-style-type: none"> otsib internetist infot, kasutades erinevaid otsingumootoreid ja otsimisviise, küsides vajadusel õpetaja abi, kasutab järjehoidjaid; saadab ja võtab vastu manusega e-kirju, vajadusel korruga mitmele adressaadile; on teadlik digitaalse "jalajälje kujunemisest".	Internet, infootsing ja e-kirja saatmine <p>Veebilehtedelt kopeerimine. Veebiallika link. Postkasti korrastamine. Turvaliste paroolide kasutamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> oskab juhendamisel kasutada enamlevinud infosüsteeme/e-portaale/teenuseid;	E-teenused <p>Digiallkiri. Id-kaart.</p>

	Smart-ID; eesti.ee ja teised riigipoolsed portaalid
--	---

8. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele; tuvastab ja lahendab lihtsamaid tehnilisi probleeme digiseadmetega ja küsib vajadusel abi. 	<p>Digihutus ja tervishoid</p> <p>Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja harjutused.</p> <p>Viirusetõrjeprogramm.</p> <p>Probleemilahendus.</p> <p>Rakenduste poed (Google Play, App Store).</p>
<ul style="list-style-type: none"> koostab juhendamisel (näidise järgi) CV-d, avaldust, kaaskirja või motivatsioonikirja; loob tabelit tabelarvutusprogrammis (kasutab ääriseid, muudab tabeli äärejoone paksust, laadi, värvi; ühendab lahtreid, muudab ridade ja veergude laiust; kustukumm; teksti paigutus lahtris); loob tulp-, sektor- ja joondiagrammi. 	<p>Tekstitöötlus</p> <p>CV, kaaskiri, motivatsioonikiri, avaldus</p> <p>Tabeltöötlusprogramm</p> <p>Joon-, tulp-, sektordiagramm, valem, automaatsumma, tabel</p>
<ul style="list-style-type: none"> teeb õpetaja suunamisel digikunsti teemalist loovtööd (nt loob õppemängu, koomiksi, animatsiooni vm); lisab enda tööd blogisse; avab õpetaja juhendamisel QR koodi loomiseks mõeldud keskkonna. Peidab QR koodi alla enda loodud loovtöö lingi või pildi kasutades vajadusel; teeb õpetaja suunamisel helindatud fotoprojekti; sünkroonib õpetaja juhendamisel oma nutiseadmes olevaid pilte sobivasse pilveteenusesse (nt Google Photos); teeb õpetaja suunamisel videoprojekti (kasutades teksti, heli, videot); laeb juhendamisel oma videoprojekti Youtube ja muudab selle registriväliseks; jagab oma videoprojekti linki õpetajale. 	<p>Digisisu loomine</p> <p>Blogi loomine.</p> <p>Õppemängude loomine. QR kood.</p> <p>Fotoprojekt, pilditöötlus.</p> <p>Piltide sünkroonimine, pilveteenus.</p> <p>Videoprojekt.</p> <p>Autoriõigus.</p>
<ul style="list-style-type: none"> saadab iseseisvalt netiketi reegleid järgides kirja ühele või mitmele adressaadile, lisades manuse; kasutab võõras arvutis inkognito akent; 	<p>Internet, infootsing ja e-kirja saatmine</p> <p>E-kirja saatmine.</p> <p>Inkognito aken.</p> <p>Kahekordne autentimine.</p> <p>Kaardirakendust (Google Maps)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • teab milline on turvaline parool ja kasutab seda; • teab, mis on kahekordse autentimise mõte ja oskab selgitada selle; • leiab sotsiaalmeediast ennast huvitavaid kogukondi; • kasutab kaardirakendust (Google Maps). 	
<ul style="list-style-type: none"> • oskab juhendamisel kasutada enamlevinud infosüsteeme/e-portaale/teenuseid; • kirjeldab suunavate küsimuste toel oma oskuseid ja vajadusi seoses digipädevustega. 	<p><u>E-teenused</u></p> <p>Internetipanga teenused. ID-kaardi paroolid. Mobiil-ID. SMART-ID. Maksekorraldus.</p>

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.